

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. vasario 23 d. Nr. 21RE3-63 (AG3-17/27-2026)

Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atsakovei Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos priimto sprendimo teisėtumo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėjas) 2026 m. sausio 16 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijai pateikė skundą „Dėl VTAS 2026-01-05 atsakymo Nr. 1SD-147 ir prašymas įpareigoti VTAS pakartotinai objektyviai išnagrinėti pareiškėjo skundą dėl Sprendimo Nr. 1VSV-7154“ (toliau – ir skundas), kuriuo, iš esmės, prašo panaikinti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – atsakovė arba Tarnyba) Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – ir Vilniaus skyrius) 2026 m. sausio 5 d. atsakymą Nr. 1SD-147 „Dėl skundo dėl 2025-11-17 vaiko situacijos vertinimo sprendimo Nr. 1VSV-7154“ (toliau – ir Raštas) ir įpareigoti Tarnybą pareiškėjo 2025 m. lapkričio 18 d. skundą (reg. Nr. 1PR-1069) išnagrinėti iš naujo.

Pirmiausia, skunde pažymima, kad atsakovės Vilniaus skyrius 2025 m. lapkričio 17 d. priėmė Vaiko situacijos vertinimo sprendimą Nr. 1VSV-7154 (toliau – ir Sprendimas) nepilnametės E. K. (toliau – ir Vaikas) atžvilgiu. Atkreipiamas dėmesys, kad šiame Sprendime nustatyti rizikos veiksniai ir nurodyti vaiko teisių pažeidimai, iš esmės, buvo priskirti abiem tėvams. Pareiškėjas, nesutikdamas su Sprendimu 2025 m. lapkričio 18 d. pateikė skundą (reg. Nr. 1PR-1069; toliau – ir 2025 m. lapkričio 18 d. skundas), prašydamas patikslinti vaiko situacijos vertinimą, objektyviai atskirti faktines aplinkybes ir motyvuotai atriboti motinos ir tėvo atsakomybę, taip pat panaikinti jam priskirtus rizikos veiksnius ir pan., tačiau skundžiamu Raštu 2025 m. lapkričio 18 d. skundas nebuvo patenkintas.

Toliau skunde pareiškėjas dėsto faktines aplinkybes, kurių, jo nuomone, Tarnyba neįvertino arba įvertino formaliai. Paaiškina, kad 2025 m. rugpjūčio 1 d. 10:00 val. jis atvyko pasiimti Vaiko atostogoms, tačiau negalėjo pasiimti vaikų, nes „Asmuo Y“ neperdavė dukterų bendravimui 2025 m. rugpjūčio 1 d. – 2025 m. rugpjūčio 24 d. laikotarpiu, taip pat neperdavė asmeninių daiktų ir kelionės dokumentų, reikalingų išvykai. Nurodo, jog Policijos 2025 m. rugpjūčio 8 d. registruojamų įvykių registre (PRĮR) buvo užregistruotas įvykis ROIK: 0125000461607 (Asmens paieška) ir aprašo, kas šio įvykio metu buvo nustatyta bei pasisako dėl iš 2025 m. lapkričio 6 d. Respublikinio priklausomybės ligų centro gauto atsakymo turinio. Šiame kontekste pareiškėjas atkreipia dėmesį, kad teismas yra nustatęs jo ir dukters bendravimo tvarką, jis (pareiškėjas) gyvena Norvegijoje, todėl

objektyviai negalėjo tiesiogiai kontroliuoti nepilnametės elgesio ir riziką mažinančių priemonių taikyti incidentų metu (įskaitant gydymo organizavimą ir teisinę gynybą).

Pareiškėjas skunde pabrėžia, kad Vilniaus miesto apylinkės teismas 2014 m. kovo 25 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. N2-1213-862/2014 (Teisminio proceso Nr. 2-70-3-04218-2013-3), be kita ko, nustatė bendravimo tvarką, tačiau motina šio sprendimo nevykdo. Pažymi, kad antstolės 2025 m. rugpjūčio 25 d. aktu Nr. S-25-15-27282 buvo fiksuotas sprendimų nevykdymas, kai vaikai nebuvo perduoti pareiškėjui 2025 m. rugpjūčio 1 d. – 2025 m. rugpjūčio 24 d. laikotarpiui, nebuvo perduoti reikalingi daiktai ir dokumentai. Be to, nurodo, kad 2025 m. rugpjūčio 29 d. pateikė (duomenys neskelbtini) gimnazijai rašytinį prašymą suteikti tėvui prieigą prie vaiko elektroninio dienyno ir kt., tačiau negavo atsakymo ir (ar) prieigos. Visa tai, pareiškėjo vertinimu, objektyviai riboja jo galimybes dalyvauti ugdymo procese, palaikyti stabilų ryšį su vaiku ir taikyti prevencines rizikos mažinimo priemones.

Pareiškėjo teigimu, skundžiamas Raštas yra formalus pobūdžio ir neparodo visapusiško pareiškėjo pateiktų duomenų įvertinimo. Trūksta priežastinių ryšių analizės, kiekvieno iš tėvų faktinių galimybių vertinimo ir objektyvių kliūčių tėvo dalyvavimui vaiko gyvenime analizės. Pasak pareiškėjo, negalima „automatiškai“ priskirti rizikos tėvui neįvertinus realių jo galimybių daryti įtaką, ypač, kai jis gyvena užsienyje ir yra kitų tai daryti trukdančių aplinkybių.

Pareiškėjas taip pat nesutinka su atsakovės pozicija neatsižvelgti į teismo sprendimus, priimtus civilinėse bylose, nes, pareiškėjo nuomone, Tarnyba privalo įvertinti teisiškai reikšmingas faktines aplinkybes, patvirtintas dokumentais: nustatytą bendravimo tvarką, pareigą informuoti, kliudymo faktus, vykdymo (nevykdymo) aktus, kas tiesiogiai lemia realias tėvo galimybes dalyvauti vaiko gyvenime ir užkirsti kelią rizikai.

Be to, pareiškėjas skunde kritikuoja Raštą ir dėl, jo nuomone, nurodytų Vaiko citatų selektyvaus naudojimo prieš tėvą bei Vaiko pasisakymų prasmės pakeitimo. Pažymi, kad paauglio pasakymas apie „ne artimą ryšį“ savaime neįrodo, kad tėvas daro žalą, o Rašte nėra nurodyta jokių konkrečių tėvo veiksmų, kurie vaikui sukeltų žalą. Kita vertus, pasak pareiškėjo, Rašte nėra nurodyti ir aptarti jokie pozityvūs įrodymai (susirašinėjimas, palaikymas, prevencija), kad pareiškėjas nuolat palaiko kontaktą su Vaiku nuotoliniu būdu (pridedami susirašinėjimo išrašai), rodo rūpestį ir teikia realią paramą. Teigia, kad Rašte minimas rizikos veiksnys – tėvų konfliktas ir jo įtaka, faktiškai paskirstytas simetriškai abiem tėvams, neįvertinus, kad yra ilgalaikė teismo sprendimų dėl bendravimo, informavimo nevykdymo istorija (ir atitinkami dokumentai), kliūtys gauti informaciją apie mokyklą, dienyną objektyviai riboja tėvo dalyvavimą, kad tėvo kreipimaisi į institucijas ir teismus nukreipti į vaiko sveikatos ir teisių apsaugą, bet ne į „konflikto eskalavimą dėl konflikto“. Pareiškėjo vertinimu, medicininiai faktai Rašte naudojami tik kaip „rizikos apskritai“ patvirtinimas, neanalizuojant priemonių, kontrolės ir atsakomybės paskirstymo.

Apibendrinant skunde akcentuojama, kad tarp tėvų vyksta teisiniai ginčai, susiję su vaiko gerove (bendravimas, informacija ir kiti klausimai). Tarnybos dokumentai teismams yra teikiami ir praktikoje laikomi reikšmingu informacijos šaltiniu, todėl neobjektyvios ir formalios atsakovės išvados neproporcingai veikia pareiškėjo teises ir gali paveikti teismų išvadas. Atitinkamai viešojo administravimo sprendimai turi būti pagrįsti patikrintais faktais, proporcingi ir motyvuoti.

Atsakovė atsiliepimu nesutinka su pareiškėjo skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime pirmiausia pabrėžiama, kad vaiko situacijos vertinimas atliktas vadovaujantis teisės aktais, surinkus visą reikiamą informaciją, o priimtas vaiko situacijos vertinimo sprendimas Nr. 1VSV-7154 (minėta, Sprendimas) yra išsamus, pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis, priimtas išklausus vaiko ir vaiko tėvų nuomonę. Teigiama, kad tai, jog pareiškėjas konfliktuoja su vaikų motina, visais būdais atsakomybę už vaikų poelgius bando perkelti tik vaikų motinai, o savo neveikimą grindžia tuo, kad gyvena Norvegijoje, nedaro Sprendimo neteisėtu. Taip pat Tarnyba mano, jog skundžiamas Vilniaus skyriaus Raštas, yra išsamus ir papildantis kitus atsakymus pareiškėjui.

Atsakant į skundo argumentus, atsakovė, be kita ko paaiškina, kad Tarnyba atliko Vaiko situacijos vertinimą priėmė Sprendimą, kuriuo nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir šeimai poreikį bei dėl galutinio vertinimo, ar šeimai reikalinga Atvejo vadybos paslauga, kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės socialinių paslaugų įstaigą. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad priimtas Sprendimas yra tik tarpinis dokumentas, kuriuo remiantis vėliau ir kitos institucijos yra nustatomas poreikis šeimai teikti (arba ne) Atvejo vadybos paslaugą. Šiuo konkrečiu atveju, Tarnybos Sprendimas nėra galutinis administracinės procedūros sprendimas dėl to, jog buvo nustatyta būtinybė įvertinti pagalbos vaikui poreikį ir Tarnyba šiuo sprendimu neužbaigė tyrimo dėl vaiko situacijos vertinimo, imdamasi tolesnių veiksmų. Sprendimas būtų laikomas galutiniu administracinės procedūros sprendimu tik tuo atveju, jeigu nebūtų nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, t. y. Tarnybai užbaigus vertinimo procedūrą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) 2021 m. balandžio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-284-520/2021; 2023 m. rugsėjo 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-528-821/2023; 2025 m. vasario 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-300-822/2025 ir kt.). Dėl to atsakovė teigia, kad Tarnyba pagal kompetenciją ėmėsi veiksmų, numatytų Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ir VTAPI) 36² straipsnyje, o Vilniaus skyriaus Sprendimas, yra tarpinio ir konstatuojamojo pobūdžio aktas, pagal savo pobūdį nepriskirtinas prie individualių teisės aktų, skųstinių administracinių ginčų komisijai ar administraciniam teismui. Pažymima, kad tokios pozicijos laikos ir LVAT panašaus pobūdžio bylose, žr., pvz., 2024 m. kovo 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1270-552/2024; 2025 m. sausio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1112-602/2025; 2025 m. vasario 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-300-822/2025 ir kt., ir atitinkamai Lietuvos administracinių ginčų komisija (pvz. 2025 m. gegužės 13 d. sprendimas byloje Nr. 21RE- (AG-307/03-2025). Remdamasi išdėstytu, atsakovė mano, kad pareiškėjo skundą Komisija turėjo atsisakyti priimti nagrinėti, kaip nepriskirtiną prie individualių teisės aktų, skųstinių administracinių ginčų komisijai.

Toliau atsiliepime aptariami Lietuvos Respublikos vyriausybės 2023 gegužės 3 d. nutarimu Nr. 328 patvirtintuose Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatuose (toliau – ir Nuostatai), VTAPI, Vaiko situacijos vertinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A1-803 (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2024 m. lapkričio 1 d.; toliau – ir Aprašas), Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – ir CK), Lietuvos Respublikos šeimynų įstatyme (toliau – ir Šeimų įstatymas) apibrėžti Tarnybos tikslai, funkcijos, teisės, veiklos organizavimas, teikiama pagalba, taikomos priemonės ir kt. Kartu akcentuotina, kad Tarnyba tik siūlo Atvejo vadybos paslaugas teikiančiai institucijai įvertinti ar šeimai reikalinga Atvejo vadybos paslauga, ir, jei ji nustato, kad tokia paslauga šeimai reikalinga, ši įstaiga ją šeimai pradeda teikti.

Dėl skunde nurodytų argumentų atsakovė pažymi, kad 2025 m. rugpjūčio 11 d. ir 2025 m. lapkričio 3 d. Vilniaus skyrius gavo du policijos pranešimus apie Vaiko neblaivumą, todėl abiem atvejais Vilniaus skyrius atliko vaiko situacijos vertinimus ir priėmė atitinkamus sprendimus – 2025 m. rugsėjo 12 d. vaiko situacijos vertinimo sprendimą Nr. 1VSV-5725 ir 2025 m. lapkričio 17 d. Vaiko situacijos vertinimo sprendimą Nr. 1VSV-7154 (minėta, Sprendimas). Atsakovė pastebi, kad Vilniaus skyriaus sprendimai dėl būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir šeimai poreikį, bei biudžetinės įstaigos Vilniaus miesto socialinių paslaugų centro sprendimas skirti atvejo vadybos paslaugą šeimai, Vaiko tėvui (pareiškėjui) nesukelia jokių teisių ir pareigų, nes atvejo vadybos paslauga teikiama tik Lietuvos Respublikos teritorijoje ir pareiškėjui ši paslauga nėra teikiama. Atvejo vadybos specialistai dirba su pareiškėjo dukromis, motina bei teikia visą informaciją pareiškėjui, kiek tai nėra susiję su vaiko motinos asmens duomenų apsaugos reikalavimais.

Atsiliepime nurodoma, kad Vilniaus skyrius, vadovaudamasis VTAPI 36 straipsnio 1 dalimi, Vaiko situacijos vertinimą atliko remiantis pranešimu, kad Vaikas vartojo alkoholį, vykdant Vaiko situacijos vertinimą, bendravo su vaiku, išklaušė vaiko tėvų nuomonę, surinko kitą informaciją apie vaiką bei priėmė Sprendimą: nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir šeimai poreikį bei dėl

atvejo vadybos šeimai skyrimo galutinio sprendimo priėmimo kreipėsi į BĮ Vilniaus miesto socialinių paslaugų centras. Atkreipiamas dėmesys, kad tiek vaikai, tiek vaikų motina sutinka priimti siūlomą pagalbą, kas atitinka geriausių vaikų interesų principą, o pareiškėjas siekia panaikinti Sprendimą, taip nutraukdamas pagalbos teikimą šeimai. Pažymima, kad tiek pirmajame sprendime Nr. 1VSV-5725, tiek Sprendime, atlikus vaiko situacijos vertinimą, vadovaujantis Aprašu, buvo nustatytas šis rizikos veiksnys: 25.1.4. vaikas apsvaigęs nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų ir (ar) turi žalingo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo požymių, ir (ar) galimai turi priklausomybės nuo alkoholio ir (ar) narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų požymių (rizikos veiksnys nustatomas vaikui ir abejiems vaiko atstovams pagal įstatymą). Šiame kontekste, atsakant į pareiškėjo argumentus, kad jis nebuvo toje vietoje, kur vaikas vartojo alkoholį, kad vaiko gyvenamoji vieta yra nustatyta su motina, atkreipiamas dėmesys, kad tokiu būdu pareiškėjas ignoruoja faktą, jog vaiko tėvų teisių ir pareigų turinys, kylantis iš CK 3.155 straipsnio „Tėvų valdžios turinys“ nėra apibrėžiamas geografija ar tuo, su kuo gyvena vaikas, nurodo VTAPI 3 straipsnio 3 punkto nuostatas. Atsakovės vertinimu, pareiškėjas visą atsakomybę už vaiko auklėjimą nori perkelti tik vaiko motinai, nebendradarbiauja su ja vaikų auklėjimo klausimais, o vaikų nuomonę, kurioje jie sako, kad tėvas neįsiklauso į jų norus ir pageidavimus, laiko selektyviai atrinktais. Pažymima, kad pareiškėjui ne kartą buvo paaiškintas tėvų valdžios turinys, teiktos rekomendacijos, siūlyta pagalba, skirtas Vilniaus skyriaus vyresnysis patarėjas konsultacijoms, tačiau pareiškėjas tuo nesinaudoja.

Atsakovė atsiliepime toliau detalai aptaria Sprendimo ir skundžiamo Rašto priėmimo faktinius ir teisinius pagrindus, vertintas aplinkybes, kurios siejasi su ankstesniu 2025 m. rugsėjo 12 d. vaiko situacijos vertinimo sprendimu Nr. 1VSV-5725 ir anksčiau pareiškėjui Tarnybos teiktais atsakymais į jo prašymus ir skundus, be to, ir atsakymu Nr. 1SD-14081, kurį 2025 m. rugsėjo 16 d. skundu pareiškėjas skundė Lietuvos administracinių ginčų komisijai, tačiau 2025 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. 21RE-1123 (AG-969/05-2025) tas atsakymas buvo paliktas galioti. Komisijos nuomone, šioje dalyje nėra būtinybės pakartotinai detalizuoti tas pačias aplinkybes ir faktus, kurie, atsakovės vertinimu, atsako į kiekvieną pareiškėjo klausimą (abejonę), paaiškina, kodėl vieni ar kiti rizikos veiksniai priskirti abiem tėvams, koks vaiko tėvų valdžios turinys, o taip pat pagrindžia, kodėl vaiko situacijos vertinimo sprendimai nepripažinti netekusiais galios – nes tai yra nurodyta paminėtuose atsakovės rašytiniuose dokumentuose, tarp jų skundžiamame Rašte, ir (ar) jau buvo išanalizuoti Lietuvos administracinių ginčų komisijos 2025 m. gruodžio 16 d. sprendime Nr. 21RE-1123 (AG-969/05-2025).

Atsakant į skundo argumentus, be kita ko, atsiliepime nurodoma, kad teisės aktai nenumato, kad rizikos veiksniai būtų individualizuojami, tai yra, tas pats rizikos veiksnys rašomas keletą kartų. Aprašas numato, kad identifikavus rizikos veiksnį nurodomi asmenys, kuriems rizikos veiksnys yra priskiriamas, bet nenustato rizikos veiksmų individualizavimo. Pažymima, jog nagrinėjamu atveju, Aprašo 25.3.8 papunktyje nurodytam rizikos veiksmui „vaiko atstovai pagal įstatymą santuokos nutraukimo proceso ir (ar) gyvenimo skyriumi nustatymo metu ar po jo galimai daro neigiamą įtaką vaikui ir jo situacijai, kenkia vaiko santykiams su kitu vaiko atstovu pagal įstatymą“ apsaugos veiksniai nenustatyti, nes, pareiškėjas su vaikų motina nesutaria vaikų ugdymo ir auklėjimo klausimais, o tai daro žalą vaikams, įtraukia juos į tarpusavio (motinos ir tėvo) konfliktus.

Pažymima, kad Vilniaus skyrius negali vertinti civilinių ginčų nagrinėjamų teisme ar remtis išskirtinai pareiškėjui palankiomis teismo nutartimis. Tarnyba nėra teisminė institucija, o atlieka teisės aktuose nustatytas funkcijas.

Pažymima, kad nustatytas ir rizikos veiksnys, nurodytas Aprašo 25.3.6 papunktyje, kai nustatomas neigiamas vaiko atstovų pagal įstatymą santykis su vaiku (rizikos veiksnys nustatomas abiem vaiko atstovams pagal įstatymą). Pasak atsakovės, šis veiksnys nustatytas remiantis surinkta informacija ir išklausius Vaiko nuomonę, kuri rodo, kad Vaikas išsako tas pačias aplinkybes/faktus, kokias buvo išsakęs ir 2025 m. rugsėjo 9 d. bendraujant su Vilniaus skyriaus psichologe: kad tiek su pareiškėju, tiek su Vaiko motina Vaiko nesieja stiprus ryšys, vaikas su pareiškėju neturi bendrų veiklų

ir pan., todėl konstatuota, kad pareiškėjo santykiai su dukra nepagarėjo, nėra artimo ryšio. Kitas rizikos veiksnys, nustatytas Apraše: 25.3.8 papunktyje vaiko atstovai pagal įstatymą santuokos nutraukimo proceso ir (ar) gyvenimo skyriumi nustatymo metu ar po jo galimai daro neigiamą įtaką vaikui ir jo situacijai, kenkia vaiko santykiams su kitu vaiko atstovu pagal įstatymą (rizikos veiksnys nustatomas abejiems vaiko atstovams pagal įstatymą) – padarius išvadą, kad pareiškėjas su vaikų motina nesutaria vaikų auklėjimo klausimais, kad vaikai įtraukiami į suaugusių konfliktus, vyksta nesutarimai dėl jų atostogų. Įstatymų leidėjas jau yra numatęs, kad šis rizikos veiksnys, numatytas Aprašo 25.3.8 papunktyje, yra priskiriamas abiem vaiko tėvams, nes konfliktas, kuris daro žalą vaikui, būna tarp vaiko atstovų, kurie gyvena skyrium ir savo veiksmais daro neigiamą žalą vaikui.

Dėl to, atsakovė pabrėžia, kad Sprendime tinkamai buvo identifikuotos pažeistos vaiko teisės: vadovaujantis VTAPI 13 straipsniu, pažeista vaiko teisė į tinkamas gyvenimo sąlygas (Sprendime nurodyta: dėl tėvų nesutarimų, keliamos įtampos vaikui. Tarp vaiko tėvų kyla nesutarimai dėl vaiko gerovei svarbių klausimų. Vaikas gyvena aplinkoje, kurioje abu tėvai nesugeba pasiekti bendrų susitarimų, o jų tarpusavio nesutarimai neigiamai veikia vaiko emocinę būseną), bei vadovaujantis VTAPI 27 straipsniu, pažeista vaiko teisė būti apsaugotam nuo psichiką veikiančių medžiagų ir atsakomybė už vaiko įtraukimą į draudžiamųjų medžiagų vartojimą (vaiko tėvai neužtikrina, kad vaikas nepažeistų draudimo vartoti alkoholinius gėrimus ir tabako gaminius; tai pasikartojantis atvejis). Konstatuoja, kad pareiškėjo pateikiama informacija prieštarauja jo paties vaikų nuomonei ir negali būti vertinama kaip reikšminga, dėl kurios Vilnius skyriui būtų kilusi pareiga Sprendimą pripažinti netekusiu galios. Todėl Vilniaus skyrius skundžiamu Raštu nusprendė netenkinti pareiškėjo prašymo Sprendimą pripažinti netekusia galios.

Dėl skundo teiginių, kad motina neperdavė vaikų atostogoms į Norvegiją atsiliepime pažymima, kad pareiškėjas ir nesiekė sutarimo tuo klausimu nei su vaikais, nei su vaikų motina, vaikai buvo išsakę nenorą atostogauti su pareiškėju, o Pareiškėjas, galimai siekdamas konflikto, atvyko 2025 m. rugpjūčio 1 d. į vaikų gyvenamą vietą ir konfliktavo su vaikų patėviu, taip sukeldamas išgyvenimus ir vaikams ir įtraukdamas juos į tėvų konfliktą.

Be to, atkreipiamas dėmesys į pareiškėjo pateiktą teismo nutartį, kurioje nurodoma, jog vaiko tėvas yra įrašomas kaip kontaktinis vaikų asmuo gydymo įstaigoje ir teismo nutartyje (2025 m. liepos 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-33036-1228/2025) konstatuota, kad prieiga prie savo vaikų medicininių duomenų pareiškėjas turi. Pažymima ir tai, kad teismas, civilinėje byloje, pagal pareiškėjo prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių, atmetė pareiškėjo prašymą vežti gydyti Vaiką į Norvegiją, konstatuodamas, kad Lietuvoje vaikas gauna visas reikiamas medicininės paslaugas ir vaiko motina tinkamai rūpinasi vaiku.

Atsiliepime nurodoma, kad VTAPI įpareigoja išklausti vaikų, vaiko tėvų nuomonę, surinkti informaciją iš vaiko ugdymo, gydymo įstaigų, tačiau nenustato pareigos analizuoti konfliktuojančių tėvų visų pateiktų dokumentų, nesusijusių su vaiko situacijos vertinimu. Teigiama, kad didžioji pareiškėjo pateiktų dokumentų dalis rodo jo ir vaikų motinos konfliktą, teisinius ginčus, kas tik patvirtina Sprendime pateiktą faktinę aplinkybę, kad vaiko tėvai konfliktuoja tarpusavyje ir jiems sunku sutarti vaiko ugdymo (auklėjimo) klausimu. Vaiko ir tėvo ryšio nebuvimas, Vaiko tėvo nenoras išgirsti vaiką ir padėti jam turėjo įtakos Vaiko psichologinei būsenai, alkoholio vartojimui, kas ir buvo konstatuota tiek Sprendime, tiek skundžiamame Rašte. Rizikos veiksniai nėra „parenkami automatiškai“, o identifikuojami, remiantis surinkta informacija. Pažymima, kad tiek atsakymus teikiantis, tiek situacijos vertinimą atliekantis asmenys yra susipažinę su pareiškėjo pateikta informacija, ji yra registruota Tarnybos dokumentų valdymo sistemoje (DBSIS) ir yra sudedamoji vaiko situacijos vertinimo dokumentų dalis.

Taip pat atsakovė teigia, kad Vilniaus skyrius, vertindamas vaiko situaciją atsižvelgia į visą aktualią ir su vaiko situacijos vertinimu susijusią medžiagą, tačiau daugeliu atvejų pareiškėjas reikalauja naudoti tik jam palankias teismo nutartis, neigdamas (nepateikdamas) teismo nutarčių, kuriomis jo ieškiniai ar prašymai yra atmesti. Akcentuojama tai, kad pareiškėjo ir jo vaikų motinos ginčų civilinių bylų nagrinėjime teisme atsakovė yra išvadą teikianti institucija, todėl yra išsamiai

susipažinusi su visa civilinių bylų medžiaga. Pareiškėjui nėra apribota teisė matytis su vaikais, atvykti į Lietuvą, tačiau pareiškėjas negali įvardinti, kada jis gyvai bendravo su vaikais, o Vaikas tėvą įvardina tik kaip asmenį, kuris jai nėra artimas. Tai, pasak atsakovės, rodo, kad vaikų ir tėvo ryšys yra susilpnėjęs ir vaikų tėvas turi ne neigti vaikų nuomonę ar konfliktuoti su vaikų motina, o ieškoti ryšio su jais.

Dėl pareiškėjo rašytų žinučių vaikams Tarnyba pažymi, kad vien deklaratyvūs pareiškėjo veiksmai (teiginiai) nesąlygoja rezultato, t. y. vaiko ir tėvo santykių gerėjimo. Išklausius Vaiko nuomonę, pastarasis sako, kad būtent tėvas negirdi vaikų nuomonių, tėvas spaudžia jas priimti jo nuomonę. Vaikas, bendraudamas su Vilniaus skyriaus specialistais, aiškiai įvardino, kad vaikai sakė tėvui, kad jie nenori vykti su juo į Norvegiją, o pareiškėjas skunde vaikų nevykimą į Norvegiją pateikia kaip vaikų motinos sprendimą.

Apibendrinama atsakovė teigia, kad vaiko situacijos vertinimo Sprendimas atitinka teisinį reglamentavimą, yra pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis ir priimtas vadovaujantis geriausių vaiko interesų užtikrinimo principu. Sprendimas buvo priimtas išklausius Vaiko ir tėvų nuomonę, surinkus kitą informaciją, kuri reikalinga sprendimo priėmimui bei susipažinus su visa pareiškėjo teikta informacija, o skundžiamas Raštas yra išsamus ir atitinkantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas. Pasak atsakovės, pareiškėjas nenurodo, kokių priežastinių ryšių Skyrius neišnagrinėjo, be to, atsakovė neturi pareigos raštu pareiškėjui pateikti jo pateiktų dokumentų vertinimo, nes didžioji jų dalis nesusijusi su vaiko situacijos vertinimu, tačiau pažymi, kad yra susipažinusi su visais pareiškėjo pateiktais dokumentais ir informacija.

Atsakovė atsiliepiame pažymi, jog Sprendimas yra tik tarpinis administracinis teisės aktas, kuriuo remiantis priimami tolimesni sprendimai, todėl negali būti administracinio ginčo bylos nagrinėjimo objektu

Susipažinęs su atsakovės atsiliepimu, pareiškėjas Komisijai papildomai pateikė Vaiko teisių apsaugos kontrolierės 2025 m. gruodžio 31 d. pažymą „Dėl „Asmuo X“ skundų tyrimo“ Nr. (6.1.-2025-56/61/64/68/69/70/84/103/104/130/147/166/174/192/264)PR-221 (toliau – ir Pažyma), kuri pareiškėjui buvo pateikta išnagrinėjus jo 2025 m. kovo 10 d. – 2025 m. lapkričio 11 d. teiktus 15 skundų dėl galimo vaiko teisių pažeidimo. Pareiškėjo vertinimu, šioje Pažymoje yra nurodyti Tarnybos Vilniaus skyriaus veiklos trūkumai, susiję su vaiko situacijos vertinimo procesu (terminai, atskiras kiekvieno iš tėvų teisių ir pareigų vertinimas), pateiktos konkrečios rekomendacijos Tarnybai: imtis priemonių veiklos gerinimui, atskirai vertinti kiekvieno iš tėvų pareigų vykdymą, spręsti atsakomybės taikymo klausimą, aktyviai užtikrinti vaiko teises ir interesus, ir kt.

Skundas atmestinas.

Ginčas byloje kilo dėl Rašto, kuriuo Tarnybos Vilniaus skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo 2025 m. lapkričio 18 d. skundą, atsisakė jį tenkinti ir 2025 m. lapkričio 17 d. Sprendimą paliko galioti.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas, susipažinęs su Vilniaus skyriaus vaiko situacijos vertinimo sprendimu Nr. 1VSV-7154 (minėta, Sprendimas), kuriuo nustatytos pažeistos Vaiko teisės ir nustatyti rizikos veiksniai abiem tėvams, pateikė Vilniaus skyriui 2025 m. lapkričio 18 d. skundą.

Pareiškėjas 2025 m. lapkričio 18 d. skunde nurodo, jog Tarnyba neįvertino faktinių aplinkybių, jog iš medicininių dokumentų bei civilinės bylos medžiagos Nr. e2-35846-566/2025 matyti, kad gyvendamas su motina, Vaikas ne kartą buvo hospitalizuotas ligoninėje, nurodo, kokiais laikotarpiais ir dėl kokių priežasčių Vaikas gydėsi ligoninėje arba vyko konsultuotis pas specialistus. Pareiškėjas pažymi, kad nuotraukos ir kiti duomenys patvirtina, jog atostogaudami Norvegijoje pas tėvą, abu vaikai buvo aktyvūs, dalyvavo įvairiose veiklose, sunkūs sveikatos sutrikimai tuo metu jiems nebuvo nustatyti. Paaiškino, kad ne kartą siūlė vaikų motinai organizuoti Vaiko gydymą Norvegijoje.

Pareiškėjo teigimu, nuo 2013 metų buvo priimta daug teismo sprendimų ir antstolių aktų, patvirtinančių, kad vaikų motina „Asmuo Y“ sistemingai nevykdo teismo sprendimais nustatytos

bendravimo su vaikais tvarkos; nevykdo pareigos teikti informaciją apie vaikų sveikatą ir nurodyti tėvą kaip kontaktinį asmenį gydymo įstaigose; formuoja neigiamą požiūrį į tėvą. 2025 m. lapkričio 18 d. skunde išvardija teismų sprendimus, priimtus civilinėse bylose, susijusiose su bendravimo su vaikais tvarka, patvirtinantys pareiškėjo teisę dalyvauti vaikų gyvenime ir auklėjime. Pareiškėjas pažymi, jog ypatingą reikšmę turi antstolės 2025 m. rugpjūčio 25 d. sprendimų neįvykdymo aktas (toliau – Antstolio patvarkymas), kuris patvirtina, jog pareiškėjui atvykus, jis negalėjo pasiimti vaikų atostogoms, jam neperduoti asmeniniai vaikų daiktai ir kelionei reikalingi dokumentai.

Pareiškėjas 2025 m. lapkričio 18 d. skunde pažymi, jog rizikos veiksnys pagal Aprašo 25.1.4 papunktį (*dėl vaiko apsvaigimo nuo alkoholio ir (ar) narkotinių medžiagų medžiagų*) jam pritaikytas nepagrįstai, nes visi Vaiko apsvaigimo nuo alkoholio atvejai buvo nustatyti Lietuvoje, motinos aplinkoje, o pareiškėjas tuo metu fiziškai negalėjo kontroliuoti situacijos. Pareiškėjas nesutinka ir dėl pritaikyto rizikos veiksnio pagal Aprašo 25.3.6 papunktį (*neigiamas vaiko atstovų pagal įstatymą santykis su vaiku*). Pareiškėjas mano, kad atsakovė neatsižvelgė į tai, kad jis nuolat palaiko ryšį su dukromis, organizuoja keliones bei pagal galimybes rūpinasi vaikais. Pareiškėjo teigimu, visos vaikų santykių su tėvu problemos daugeliu atveju kyla dėl motinos elgesio ir neigiamo požiūrio į vaikų tėvą. Dėl rizikos veiksnio pagal Aprašo 25.3.8 papunktį (*vaiko atstovų pagal įstatymą santuokos nutraukimo proceso ir (ar) gyvenimo skyriumi nustatymo metu ar po jo galimai daro neigiamą įtaką vaikui ar jo situacijai*) paaiškina, kad jis kreipiasi į teismus bei kitas institucijas, siekdamas užtikrinti vaikų gerovę ir apginti vaikų teises. Apibendrinamas nurodo, kad turėtų būti pripažinta, jog pareiškėjo veiksmų priskyrimas rizikos veiksniams 25.1.4, 25.3.6 ir 25.3.8 yra nepakankamai pagrįstas ir, anot pareiškėjo, neatitinka faktinių aplinkybių, todėl šioje dalyje prašo Sprendimą panaikinti. Taip pat prašo papildyti Sprendimą motyvais dėl motinos ir tėvo atsakomybės apimties, taikant rizikos veiksnius ir nustatant Vaiko teisių pažeidimus; įrašyti nuorodas į Vilniaus apygardos teismo 2025 m. lapkričio 6 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e2S-3154-580/2025 ir informuoti pareiškėją, ar Sprendimas buvo pakeistas pagal pareiškėjo nurodytus reikalavimus.

Tarnybos *Vilniaus skyrius*, išnagrinėjęs pareiškėjo 2025 m. lapkričio 18 d. skundą, Rašte pasisakydama dėl tėvų teisių ir pareigų vaiko atžvilgiu, pažymėjo, kad tėvai turi teisę ir pareigą dorai auklėti ir prižiūrėti savo vaikus, rūpintis jų sveikata ir gerove bei vykdyti kitas pareigas. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.159 straipsnio 3,4 dalimis, nurodo, kad tėvų valdžia negali būti naudojama priešingai vaiko interesams, už tėvų valdžios nepanaudojimą taikoma įstatymuose nustatyta teisinė atsakomybė. Pažymi, kad pagal VTPAĮ 13 straipsnio 1 dalį vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą užtikrina vaiko teisę į gyvenimo sąlygas, būtinas jo fiziniam, emociniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi. Pagal minėto įstatymo 31 straipsnio 3 dalies 1 punktą „tėvai turi teisę ir pareigą rūpintis, kad būtų sudaryta saugi, vaiko visapusiškam ir harmoningam vystymuisi tinkama aplinka <...>“. Taip pat, vadovaudamasi Konstitucijos 38 straipsnio nuostatomis, atsakovė akcentuoja, kad pareiga rūpintis nepriklauso nuo to, ar vaiko tėvai gyvena kartu ar skyrium, bei ar tai, ar tėvai gyvena vienoje šalyje ar skirtingose valstybėse. Pareiga rūpintis vaiku yra kilusi įstatymo pagrindu ir šios pareigos negalima atsisakyti, išskyrus įstatymų nustatytus pagrindus.

Dėl nustatytų rizikos veiksnių pagal Aprašo 25.1.4, 25.3.6 ir 25.3.8 papunkčius Rašte paaiškina, kad vadovaujantis VTPAĮ 36 straipsnio 1 dalies nuostatomis ir Aprašo nustatyta tvarka Tarnyba atlieka vaiko situacijos vertinimą. Tuo atveju, jei Tarnyba ar įgaliotas teritorinis skyrius nenustato vaiko teisių pažeidimų ir pavojaus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, institucija priima sprendimą baigti pranešimo nagrinėjimą ir neatlieka vaiko situacijos vertinimo. Rašte atsakovė pažymi, jog pagal Aprašo 25 punktą yra vertinami su vaiko funkcionalumu susiję rizikos veiksniai, taip pat rizikos veiksniai, kylantys iš socialinės aplinkos, kurioje yra vaikas, bei rizikos veiksniai, susiję su vaiko atstovais pagal įstatymą, vadovaudamasi Atvejo vadybos tvarkos aprašo nuostatomis, paaiškina atvejo vadybos inicijavimo tvarką bei sąlygas. Nurodo, kad jei nustatomas bent vienas iš Aprašo 25 punkte nurodytų rizikos veiksnių ir nenustatomas (-i) Aprašo 28 punkte nurodytas (-i) apsaugos veiksnys (-iai) arba nustatytas (-i) apsaugos veiksnys (-iai)

nesumažina ir negali sumažinti nustatyto (-ų) rizikos veiksnio (-ių) įtakos vaiko saugumui ar jo teisių ir interesų užtikrinimui, nustatoma būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį.

Atsakovė pažymi, jog Tarnyba atlieka VTAPI 36 straipsnio 1 dalyje nustatytas funkcijas ir vadovaujasi Nuostatų reikalavimais, todėl gavusi žodžiu, raštu ar bet kokiomis nuotolinio ryšio priemonėmis pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, privalo, kuo skubiau į jį reaguoti ir teisės aktų nustatyta tvarka reaguoti į gaunamus pranešimus, surinkti objektyvią informaciją apie šeimą, jos narius, ištirti vaiko gyvenimo sąlygas, išklausti vaiko nuomonę ir įvertinus surinktą informaciją, nedelsiant imtis atitinkamų vaiko teisių apsaugos priemonių.

Rašte nurodo, kad Sprendimas buvo priimtas atlikus pareiškėjos dukros E. K. (minėta, Vaiko) situacijos vertinimą, gavus pranešimą apie tai, kad pareiškėjo dukra nuo 2025 m. vasaros du kartus vartojo alkoholį. Pažymi, jog atliekant Vaiko situacijos vertinimą, buvo bendrauta su Vaiku, surinkta informacija iš jo ugdymo bei gydymo įstaigos ir nenustatyta, kad Vaiko motina veikė prieš jo interesus. Paaiškina, kad pareiškėjo dukrai nustatytas rizikos veiksnys pagal Aprašo 25.1.4 papunktį, nes Vaikas vartojo alkoholį, o abiem tėvams dėl to, kad abu tėvai vienodai atsakingi už Vaiko teisių įgyvendinimą pilna apimtimi, neatsižvelgiant į tai, tėvai gyvena kartu ar skyrium. Atsakovės teigimu, tas faktas, jog kad pareiškėjo dukra nuo 2025 m. vasaros du kartus vartojo alkoholį, rodo, kad tiek pareiškėjo, tiek Vaiko motinos pastangos padėti Vaikui apsaugoti nuo alkoholio vartojimo nėra pakankamos ir minėtas rizikos veiksnys abiem tėvams nustatytas tinkamai. Pažymi, kokios rekomendacijos tėvams buvo nurodytos Sprendime.

Taip pat Rašte paaiškintos Sprendime nurodytų rizikos veiksnių pagal Aprašo 25.3.6 papunktį (neigiamas vaiko atstovų pagal įstatymą santykis su vaiku) ir Aprašo 25.3.8 papunktį nustatymo pagrindai ir aplinkybės.

Skundžiamame Rašte nurodyta, jog vertinant pareiškėjo Vaiko situaciją, dėl tėvų nesutarimų, keliamos įtampos Vaikui, buvo nustatytas VTAPI 13 straipsnyje įtvirtintos vaiko teisės į tinkamas gyvenimo sąlygas pažeidimas. Pažymima, kad Vaikas gyvena aplinkoje, kurioje abu tėvai nesugeba pasiekti bendrų susitarimų ir tai neigiamai veikia Vaiko emocinę būseną, pažeista jo teisė būti apsaugotam nuo psichiką veikiančių medžiagų. Atsakovė nurodo Sprendime pareiškėjui ir Vaiko motinai pateiktas rekomendacijas. Apibendrinama, atsakovė sutinka, jog vaikams gyvenant su motina, jai kyla didesnė atsakomybė už rūpinimąsi vaikais, tačiau abu tėvai turi bendradarbiauti ir bendrauti vaikų ugdymo ir auklėjimo klausimais, rasti artimą ryšį su vaikais, kurie galėtų kreiptis į tėvus patarimų, susijusių su vaikų problemomis.

Rašte nurodoma, kad atsižvelgiant į tai, jog pareiškėjas gyvena Norvegijoje, Atvejo vadybos paslauga pareiškėjui nėra teikiama, todėl Tarnybos Vilniaus skyriaus 2025 m. lapkričio 17 d. sprendimas pareiškėjui nesukelia jokių teisių ir pareigų.

Ginčo santykius reglamentuoja VTAPI, Nuostatai, Tarnybos direktoriaus 2023 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. BV-309 patvirtintos Prašymų ir skundų nagrinėjimo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos taisyklės (toliau – Taisyklės).

VTAPI 4 straipsnio 8 punkte nustatytas subsidiarumo principas reiškia, kad vaiko teisių įgyvendinimą ir apsaugą pirmiausia užtikrina vaiko tėvai, kiti vaiko atstovai pagal įstatymą, o valstybė teikia jiems paramą, jeigu vaiko atstovai pagal įstatymą negali užtikrinti vaiko gerovei reikalingų sąlygų.

Pagal VTAPI 36 straipsnio 1 dalį Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, gavęs žodžiu, raštu ar bet kokiomis nuotolinio ryšio priemonėmis pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, kuo skubiau, tačiau ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos, pradeda nagrinėti pranešimą ir susitinka su vaiku, užsitikrindamas galimybę pabendrauti su juo be apribojimų, jeigu yra poreikis, – nedalyvaujant vaiko atstovams pagal įstatymą, atsižvelgęs į vaiko amžių ir brandą išklauso vaiką jam priimtiniu būdu apie galimą jo teisių pažeidimą, pagal poreikį įvertina vaiko gyvenamąją ir (ar) socialinę aplinką bei vaiko santykius su jo tėvais ar kitais vaiko atstovais pagal įstatymą.....

Nuostatų 15 punkte įtvirtinta, kad Tarnybos direktorius: priima įsakymus, organizuoja ir kontroliuoja jų vykdymą; organizuoja Tarnybos darbą, kad būtų pasiektas Tarnybos veiklos tikslas ir atliktos jai nustatytos funkcijos; (15.1 ir 15.2 papunkčiai).

Fizinių ir juridinių asmenų aptarnavimą, jų prašymų ir (ar) skundų nagrinėjimo tvarką Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (minėta, Tarnyba) reglamentuoja Taisyklės (1 punktas).

Taisyklėse nustatyta, kad prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į Tarnybą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus; skundas – asmens kreipimasis į Tarnybą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti (4.2 ir 4.3 papunkčiai).

„Tarnyba administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ir (ar) skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ir (ar) skundo gavimo dienos <...>“. (33 punktas). „Jeigu prašymo ir (ar) skundo ir (ar) prie jų pridedamų dokumentų turinys turi teisės pažeidimų požymių, Tarnyba per 5 darbo dienas nuo šio prašymo ir (ar) skundo gavimo Tarnyboje dienos prašymo ir (ar) skundo kopiją ir prie jų pridedamų dokumentų kopijas persiunčia teisėsaugos institucijoms, kurios pagal kompetenciją tiria šiuos teisės pažeidimus <...>“ (42 punktas). Tarnybos skyriaus vedėjo priimti sprendimai, veiksmai (neveikimas), kylantys iš administracinių teisinių santykių, nuo sprendimo gavimo dienos, arba nuo to momento, kai buvo sužinota apie tokį neteisėtą veiksma (neveikimą), per vieną mėnesį gali būti skundžiami Tarnybos direktoriui arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka, arba apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (49 punktas). Skundai dėl Tarnybos darbuotojų veiksmų (neveikimo) ar priimtų administracinių sprendimų nagrinėjami (tiriami) vadovaujantis VAI trečiajame skyriuje nustatyta tvarka ir šiomis Taisyklėmis (55 punktas).

Prašymai ir (ar) paklausimai ir (ar) kt., vaizdinė ar garsinė medžiaga ir pan., kurie, atsižvelgiant į jų turinį, gali būti vertinami kaip pranešimai apie galimą vaiko teisių pažeidimą, nagrinėjami Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka. Į prašymus, kurie gali būti vertinami, kaip pranešimai apie galimą vaiko teisių pažeidimą, atsakymai asmenims šiose Taisyklėse nustatyta tvarka nėra teikiami, išskyrus atvejus, jei prašymuose, kurie gali būti vertinami kaip pranešimai apie galimą vaiko teisių pažeidimą, yra pateikiami papildomi reikalavimai į kuriuos privaloma atsakyti šiose Taisyklėse nustatyta tvarka (69 punktas).

Pagal Taisyklių 71 punktą atsakymai asmenims parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį, be kita ko, į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys (71.3 papunktis).

Tarnyba ar jos įgaliotas skyrius yra viešojo administravimo subjektai, kurie savo veikloje privalo vadovautis bendraisiais viešojo administravimo principais, nustatytais Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau -VAI) 3 straipsnyje, įskaitant ir išsamumo principą, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (VAI 3 straipsnio 5 punktas).

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad pareiškėjas pateikdamas 2025 m. lapkričio 18 d. skundą, iš esmės siekė, jog atsakovė, įvertinusi minėtame skunde nurodytas aplinkybes dėl nepagrįstai pritaiktų rizikos veiksnių, pakeistų ar priimtų naują Vaiko situacijos vertinimo sprendimą (minėta, Sprendimas). Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes bei vadovaudamasi nurodytu reglamentavimu, Komisija sprendžia, jog atsakovė skundžiamu Raštu atsisakė tenkinti 2025 m. lapkričio 18 d. skundą ir nurodė tokį atsisakymą lėmusias priežastis. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal nustatytą kompetenciją Komisija nesprendžia pagalbos vaikui ir šeimai poreikio nustatymo vertinimo

klausimų, todėl Komisija vertins, ar skundžiamas Raštas yra motyvuotas ir atitinka teisėtumo reikalavimus pagal VAI (Taisyklių 55 punktą).

Pareiškėjas 2025 m. lapkričio 18 d. skunde nurodo, kad atsakovė, vertindama Vaiko situaciją, neatsižvelgė į pareiškėjo minėtame skunde nurodytas faktines aplinkybes, todėl nepagrįstai pareiškėjui, kaip tėvui, pagal Aprašą buvo taikyti rizikos veiksniai 25.1.4, 25.3.6 ir 25.3.8 (toliau - rizikos veiksniai 25.1.4, 25.3.6 ir 25.3.8).

Minėta, jog skundžiamame Rašte, pagrįsdama abiejų tėvų pareigas vaikų atžvilgiu, atsakovė vadovavosi CK 3.159 straipsnio 3, 4 dalių nuostatomis, VTAPI 4 straipsnio 8 punkte įtvirtintu subsidarumo principu, reiškiančiu, kad vaiko teisių įgyvendinimą ir apsaugą pirmiausia užtikrina vaiko tėvai, kiti vaiko atstovai pagal įstatymą, o valstybė teikia jiems paramą, jeigu vaiko atstovai pagal įstatymą negali užtikrinti vaiko gerovei reikalingų sąlygų įtvirtintu subsidarumo principu pareiškėjui paaiškino dėl įstatymais įtvirtintos tėvų bendros pareigos rūpintis vaiko gerove, jo poreikiais bei užtikrinti saugią aplinką bei Konstitucijos nuostata. Taigi, pareiškėjui buvo paaiškinta, kad tėvų pareigos rūpintis vaikų gerove, auklėjimu, pareiga užtikrinti tinkamas gyvenimo sąlygas bei tėvų atsakomybė yra įtvirtinti įstatymuose, todėl pareiškėjo 2025 m. lapkričio 18 d. skunde nurodytos faktinės aplinkybės (dėl gyvenimo užsienyje ir medicininių duomenų) neeliminuoja pareiškėjo atsakomybės Vaiko atžvilgiu.

Rašte pažymima, jog VTAPI 36 straipsnio 1 dalyje ir Nuostatuose nustatytas reglamentavimas įpareigoja Tarnybos specialistus operatyviai reaguoti į gaunamus pranešimus, surinkti objektyvią informaciją apie šeimą ir jos narius, ištirti vaiko gyvenimo sąlygas, išklausyti vaiko nuomonę ir, įvertinus surinktą informaciją, nedelsiant imtis atitinkamų vaiko teisių apsaugos veiksmų ir priemonių. Rašte paaiškino, jog atlikusi VTAPI 36 straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus, vadovaujantis Aprašo nustatyta tvarka, atlieka vaiko situacijos vertinimą. Paaiškinta, kad vykdant Vaiko situacijos vertinimą rizikos veiksnys 25.1.4 Vaikui nustatytas todėl kad jis vartojo alkoholį. Atsakovė pažymi, jog pagal VTAPI 26 straipsnio 1 dalį ir 27 straipsnio 1 dalį vaikui ugdoma nuostata nevartoti tabako gaminių, alkoholinių gėrimų, narkotinių, psichotropinių bei kitų psichiką veikiančių medžiagų ar apkvaišinančių nenarkotinių priemonių, taip pat nuostata, kad vaistus galima vartoti tik gydymo tikslais; vaikui draudžiama vartoti, gaminti, perdirbti, įsigyti, laikyti, gabenti, siųsti ar platinti energinius ir alkoholinius gėrimus. Pažymi, kad minėto įstatymo reikalavimų laikymąsi, pirmiausia turi užtikrinti abu tėvai ir negali perkelti atsakomybės kitiems asmenims, ta aplinkybė, jog pareiškėjas gyvena užsienyje, neatleidžia jo nuo pareigos imtis visų priemonių ir užtikrinti Vaikui apsaugą nuo alkoholio vartojimo ir kitų psichiką veikiančių medžiagų. Pažymi, kad dėl nurodytų aplinkybių rizikos veiksnys 25.1.4 abiem tėvams pritaikytas tinkamai.

Dėl rizikos veiksmų 25.3.6 ir 25.3.8 (*rizikos veiksniai nustatomi abiem vaiko atstovams pagal įstatymą*) Rašte paaiškinta, kad vykdant Vaiko situacijos vertinimą, buvo bendrauta su vaiku, surinkta informacija iš Vaiko ugdymo ir gydymo įstaigų. Išklausius Vaiko nuomonę bei ištyrus kitą gautą informaciją, nustatyta, kad Vaiko su tėvais nesieja stiprus ryšys, su pareiškėju dukra neturi bendrų veiklų, iš esmės bendrauja tik nuotoliu, visa tai rodo neigiamą Vaiko-tėvų tarpusavio santykio dinamiką. Rašte pažymima, kad įvertinusi pareiškėjo papildomai pateiktus dokumentus (naujausią teismo nutartį ir kitus dokumentus) patvirtina, jog tarp pareiškėjo ir vaikų motinos išlieka konfliktiški santykiai, kas iš esmės daro neigiamą įtaką Vaikui. Dėl minėtų aplinkybių, atsakovė nurodo, jog rizikos veiksniai 25.3.6 ir 25.3.8 abiem tėvams pritaikyti pagrįstai.

Rašte paaiškinta, dėl kokių priežasčių ir aplinkybių, atlikus Vaiko situacijos vertinimą, buvo identifiкуotos ir pažeistos Vaiko teisės, įtvirtintos VTAPI 13 ir 27 straipsniuose. Atsakovė Rašte išvardija Sprendime pateiktas rekomendacijas, kurios padėtų pareiškėjui ir vaikų motinai bendradarbiauti, atsižvelgti į Vaiko nuomonę, pagerinti santykius su abiem vaikais ir tinkamai užtikrinti vaikams saugią aplinką.

Kaip matyti iš skundžiamo Rašto turinio, atsakovė iš esmės aptarė pareiškėjo 2025 m. lapkričio 18 d. skunde nurodytus argumentus ir išsamiai atsakė į keliamus klausimus, paaiškino, kodėl pareiškėjo minėtame skunde nurodyti nesutikimo su Sprendimu motyvai nesudaro pagrindo papildyti

ar iš dalies pakeisti Tarnybos Vilniaus 2025 m. lapkričio 17 d. priimtą sprendimą. Dėl visų nustatytų aplinkybių konstatuotina, kad ginčijamas Raštas priimtas Taisyklių nustatyta tvarka ir terminais, atitinka VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą, todėl konstatuotina, jog atsakovė teisėtai ir pagrįstai atsisakė priimti ar pakeisti Tarnybos 2025 m. lapkričio 17 d. priimtą Vaiko situacijos vertinimo sprendimą.

Šiame kontekste pažymėtina, kad pareiškėjo pateikta Pažyma nėra susijusi su šios administracinės bylos nagrinėjimo dalyku, nėra reikšminga šiam sprendimui, todėl detaliau nebus aptarinėjama ir analizuojama.

Atsakovė atsiliepiame nurodo, jog šiuo atveju Sprendimas yra tarpinio konstatuojamojo pobūdžio dokumentas. Aprašo 30 punkte nustatyta, kad jei nustatomas bent vienas iš Aprašo 25 punkte nurodytų rizikos veiksnių ir nenustatomas (-i) Aprašo 28 punkte nurodytas (-i) apsaugos veiksnys (-iai) arba nustatytas (-i) apsaugos veiksnys (-iai) nesumažina ir negali sumažinti nustatyto (-ų) rizikos veiksnio (-ių) įtakos vaiko saugumui ar jo teisių ir interesų užtikrinimui, nustatoma būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje yra išaiškinta, kad vaikų situacijos vertinimo sprendimai (iki 2024 m. spalio 1 d. galiojusioje Aprašo redakcijoje buvo nurodytos vaiko situacijos vertinimo anketos), kai juose yra konstatuota būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, yra tarpiniai dokumentai, kuriais nėra užbaigta pagalbos vaikams ir (ar) šeimai poreikio vertinimo procedūra, ir kurie negali būti ginčo administraciniame teisme (*šiuo atveju Komisijoje*) objektu, o galutiniu administracinės procedūros sprendimu laikomas tik tuo atveju, jei nebūtų nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, t. y. Tarnybai baigus tyrimą (žr., pvz., *LVAT 2024 m. kovo 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1270-552/2024*; *2025 m. gegužės 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-553-415/2025*; *2025 m. rugpjūčio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-797-662/2025*).

Nagrinėjamu atveju iš Sprendimo matyti, kad atlikus Vaiko situacijos vertinimą, buvo nustatyta būtinybė vertinti pagalbos Vaikui ir šeimai poreikį. Vadovaujantis išdėstytu ir teismų praktikos išaiškinimais, pareiškėjas nesutikdamas su Sprendimu, 2025 m. lapkričio 18 d. skunde nurodytus nesutikimo argumentus galėtų (galės) pareikšti teisės aktų nustatyta tvarka ginčydamas sprendimą, priimtą užbaigus Vaikui ir (ar) jo šeimai poreikio vertinimo procedūrą, nes tokio pobūdžio ginčo Komisijoje objektu gali būti tik galutinis sprendimas.

Ginčo šalys procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos nuomone, jie nekeičia šiame sprendime byloje nustatytų aplinkybių vertinimo bei padarytų išvadų, todėl dėl kitų argumentų Komisija detaliau nepasisako. Pagal LVAT praktiką teismo (*šiuo atveju Komisijos*) pareiga motyvuoti priimtą sprendimą nėra suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną pareiškėjo argumentą (žr., pvz., *LVAT 2026 m. vasario 11 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-133-629/2026*).

Byloje pateikta informacija, susijusi su asmenų sveikatos būkle bei kitais jautriais asmeninio gyvenimo duomenimis. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nereglementuoja nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) pripažinimo nevieša. Pagal įstatymo analogiją, vadovaujamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro asmenų duomenys, susiję su jų sveikata bei kiti jautrūs asmenų duomenys, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą bei asmeninį gyvenimą konfidencialumą, Komisijos iniciatyva visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Komisijos vertinimu, skundžiamas Vilniaus skyriaus Raštas yra išsamus ir argumentuotas, jame detaliai ir aiškiai pasisakyta dėl pareiškėjo 2025-11-18 Skunde keltų klausimų. Vien todėl, kad pareiškėjo nuomone, tam tikros aplinkybės ir faktai turėtų būti vertinami kitaip, nei juos vertino Tarnyba, nepaneigia Rašto teisėtumo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsniu, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Visa išnagrinėtos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė